

Muslimanka čije je ime trajno zabilježeno na svijetlim stranicama historije

Kada je Hadždžadž ubio njenog sina, poslao je po Esmu, radijallahu anha, da dođe kod njega, pa je ona odbila. Ponovo je poslao svoje izaslanike poručujući joj: "Doći ćeš mi ili ću ti poslati onoga ko će te meni dovući za tvoju kosu." Esma je ponovo odbila rekavši: "Tako mi Allaha, neću ti doći dok mi ne pošalješ onoga ko će me tebi odvući za moju kosu." Hadždžadž je zatražio svoje nanule i otišao kod nje. Rekao joj je: "Jesi li vidjela šta sam uradio sa Allahovim neprijateljem?", a ona je rekla: "Vidjela sam da si ti njemu upropastio njegov dunjaluk, a on je tebi upropastio ahiret. Zaista nam je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pričao da će iz Sekifa doći lažljivac i mubir (propala osoba). Lažljivca smo vidjeli (misli na Muhtara ibn Ebu Ubejda Sekafija), a mubir - ne sumnjam da si to ti." Hadždžadž je ustao ništa joj ne odgovorivši. (Muslim)

Početak Objave i islama je početak svjetlosti koju je islam širio na sve strane. U tom periodu odgajana je generacija prvih muslimana koja je bila ustrajna na Pravom putu, generacija čiji je iman i vjerovanje bilo jače od zlostavljanja i proganjanja mekkanskih mušrika. Čitajući biografije prvih generacija, vjerničko srce ne može a da ne osjeti ljubav i divljenje prema njihovoj imanskoj jačini. Kazivanja o ovoj zlatnoj generaciji povećavaju nam iman i ubjeđenje i oni nam postaju uzor u našem svakodnevnom vjerničkom životu, jer je to generacija za koju je Allah, subhanehu ve te'ala, rekao: **"Allah je zadovoljan prvim muslimanima, muhadžirima i ensarijama, i svima onima koji ih slijede dobra djela čineći, a i oni su zadovoljni Njime; za njih je On pripremio džennetske bašče kroz koje će rijeke teći, i oni će vječno i zauvijek u njima boraviti. To je veliki uspjeh."** (Prijevod značenja Et-Tevbe, 100)

U narednim redovima prisjetit ćemo se jedne žene, muslimanke, koju islamska historija pamti po njenim hrabrim i odvažnim stavovima. Ona je ashabijka kao i njen djed, baba, suprug, sin, a njena sestra je majka svih pravovjernih. Ummu Abdullah, Esma, je kćerka Ebu Bekra, sina Ebu Kuhafe, poznata i kao Vlasnica dva pojasa. Prisjećajući se Esme, radijallahu anha, i uzimajući pouke iz njenog života ne možemo a da ne primijetimo da se radi o muslimanki poput nas, s tim da je ona spojila između fadileta - prednosti u nagradi, mudrosti, hrabrosti i snazi, a prije svega bila je domaćica, supruga, majka, i to najbolja majka koja je odgojila generaciju koja je poznata samo po dobru.

Rano primanje islama

Esma, radijallahu anha, rođena je u kući znanja, časti, bogatstva i časnoga roda. Njen baba je prvi koji je posvjedočio da nema drugog boga osim Allaha, pa je tako Esma postala muslimanka u ranoj mladosti. Bila je svjedok početka pozivanja u Allahovu vjeru, zajedno sa svojim ocem i ostalim prvim muslimanima osjetila je progone i uznemiravanja mekkanskih mušrika koji su svim sredstvima nastojali da odvrte muslimane od islama. Ljubav prema Allahu, iman i ispravna akida učinili su od njih najjače osobe. O Esminom, radijallahu anha, imanskom odgoju najbolje svjedoči događaj koji

nam prenosi Ibn Ishak, kada su mušrici, među kojima je bio i Ebu Džehl, tražili Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, nakon Hidžre, pa su došli Ebu Bekrovoj, radijallahu anhu, kući pitajući za njenog oca, a Esmu, radijallahu anha, odgovorila im je: "Tako mi Allaha, ne znam!", na šta ju je Ebu Džehl udario tako jako po licu da joj je istrkao naušnicu iz uha. Njeno skrivanje istine od mušrika ne treba da čudi ako znamo tko ju je odgojio. Njen odgajatelj je njen otac koji je sam ustajao ispred mekkanskih prvaka i braneći Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, govorio: "Zar ćete ubiti čovjeka zato što govori: moj Gospodar je Allah?", pa bi oni ostavljali Poslanika i okretali se Ebu Bekru. Svojim postupcima Ebu Bekr je odgajao malenu djevojčicu i usmjeravao na hrabrosti i postojanosti u istini. A čemu naši postupci uče našu djecu?

Vlasnica dva pojasa

Esmu, radijallahu anha, lično nam pripovijeda kako je dobila ovaj nadimak: "U očevoj kući pripremila sam hranu za Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kada je želio da krene na put hidžre, pa nisam našla za njegovu hranu i vodu ništa čime bi ih mogla zavezati pa sam rekla ocu: 'Nemam ništa osim svog pojasa!' Rekao je: 'Prepolovi ga na dva dijela i zaveži s njima.'" Zbog toga je Esmu prozvana Vlasnicom dva pojasa. (Buhari) Kada je Ebu Bekr krenuo sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, na daleki put, put hidžre iz Mekke u Medinu, ponio je sav imetak, a svoju porodicu je ostavio Allahu, subhanehu ve te'ala, ubijeden da će ih On čuvati. Tada je došao je Esmu, radijallahu anha, djed Ebu Kuhafa, koji je bio mušrik u to vrijeme i slijep, i počeo prigovarati zbog odlaska svog sina i ostavljanja porodice bez ičega. Na to mu je Esmu odgovorila: "Nije tako, djede, zaista nam je ostavio puno imetka", pa je uzela sitnih kamenčića i stavila ih u posudu u koju je njen otac ostavljao novac i prekrila ih platnom. Zatim je uzela djedovu ruku i stavila je iznad platna rekavši: "Stavi svoju ruku na ovaj imetak?", pa je stavio ruku iznad platna i, misleći da se ispod ruke nalazi novac, rekao je: "Dobro je da vam je ostavio ovoliko imetka." Kaže Esmu: "Tako mi Allaha, nije nam ništa ostavio, ali sam željela da smirim starčevo srce. (Ibn Hišam, *Sira*) Zar njeni, radijallahu anha, postupci ne ukazuju na hrabrost, postojanost, snalažljivost i istinsko oslanjanje na Allaha, subhanehu ve te'ala, nakon odlaska njenog staratelja?

Vjerna i uzorita supruga

Ebu Bekr, Allah bio zadovoljan njime, bio je bogat i nema sumnje da je Esmu rasla u kući koja nije oskudijevala ni u čemu. Udala se za plemenitog ashaba Zubejru el-Avvama, radijallahu anhumu. Stupili su u brak prije Hidžre pa je Esmu izašla iz bogate u siromašnu Zubejrovu kuću. Sav njegov dunjalučki imetak sastojao se od kuće u kojoj su stanovali, konja kojeg je jahao i sablje koju je nosio. Esmu je bila zadovoljna njime kao mužem. Budućnost će pokazati da je dobila muža koji je na dunjaluku obradovan Džennetom, mužem s kojim će imati djecu koju historija do današnjih dana nije zaboravila. Bila je to kuća imana kojoj siromaštvo i poteškoće nisu prouzrokovale bračne probleme. U takvoj kući Esmu je bila vjerna Zubejru, strpljiva s njim uprkos njegovom siromaštvu i teškom životu. Esmu kazuje: "Oženio me je Zubejr a nije imao nikakve zemlje, niti je imao roba, niti išta drugo osim svog konja, pa sam se ja brinula o njemu, njegovoj hrani, napajala ga vodom, čistila prašinu s njega i pravila sam tijesto za kuću. Nisam dobro znala da mijesim tijesto pa su mi moje komšinice ensarijke mijesile tijesto. Na glavi sam prenosila košpice od datula sa zemlje koju je Poslanik dodijelio Zubejru. Jednog dana nosila sam korpu košpica na svojoj glavi i sreća sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i s njim grupu ashaba. Poslanik je zaustavio jahalicu i pozvao me i ponudio da me povede na jahalicu. Postidjela sam se da idem sa muškarcima i sjetila sam se Zubejrove ljubomore, a bio je najljubomorniji čovjek. Poslanik je primijetio da se stidim i nastavio je dalje. Spomenula sam to Zubejru pa je rekao: "Tako mi Allaha, teže mi je palo tvoje nošenje košpica od tvog jahanja s njim." I tako je bilo sve dok mi Ebu Bekr, Allah bio zadovoljan njime, nije poslao slugu koji će se brinuti o konju, tako kao da me je ropstva oslobodio." (Buhari i Muslim) Zar nam njene riječi: "Postidjela sam se da idem sa muškarcima", ne ukazuju na osobinu koja je u sadašnjem vremenu postala rijetka kao da je izumrla ili je na posljednjim izdisajima?

Zatim, njene riječi: "Sjetila sam se Zubejra i njegove ljubomore", ukazuju koliko ona, iako je umorna i nosi težak teret, pazi i čuva muževo pravo i vodi računa o njegovom zadovoljstvu. Zbog njegove ljubomore odbila je da poslušá Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, iako je on muž njene sestre. Koliko mi danas pazimo na muževa prava i osjećaje?

Siromaštvo nije spriječilo Esmu da bude darežljiva

Siromaštvo i težak život nisu spriječili Esmu, radijallahu anha, da bude darežljive ruke. Njen sin Abdullah je rekao: "Nisam vidio darežljivijih žena od Aiše i Esme, a njihova darežljivost je različita. Aiša bi skupljala malo-pomalo, pa kada bi se nakupilo kod nje, udijelila bi, dok Esma ništa nije skupljala za sutra." (Ez-Zehebi, *Sijeru e'alami nubela*) Darežljivost kojoj nema slične: Esma "ništa nije skupljala za sutra". Da li današnje muslimanke nešto udjeljuju? Kako nam je teško odvojiti novac za sadaku. Sve ostalo, bitno i nebitno, odvraća nas od udjeljivanja. Možda nam je teško udjeljivati jer naša ubjeđenja nisu jaka kao Esmina ili nas to šejtan plaši neimaštinom u ovim teškim vremenima, kao da nismo ubijeđeni u Poslanikove riječi: "*Sadaka nikada nije umanjila imetak.*" (Muslim)

Uzorna odgajateljica i majka

Esma, Allah bio zadovoljan njome, je majka koja je odgojila djecu koju je islamska historija zapamtila po dobru. Ona je svoju djecu odgojila da budu vjernici, borci za istinu, učenjaci, bogobojazni... Allah joj je podario pet sinova i tri kćerke. Ona se brinula o njihovom odgoju jer je njen muž bio zauzet džihadom na Allahovom putu. Najstariji sin Abdullah je prvo muhadžirsko dijete rođeno u Medini. Njegova majka, trudna s njim, prešla je put od 450 km čineći hidžru iz Mekke u Medinu. Odgajala ga je poslaničkim odgojem, tražeći od njega da sva njegova djela budu onakva kako Poslanik želi. Ostavljala bi ga kod njegove tetke Aiše kako bi gledao Poslanika dok klanja, kako se ophodi sa svojim ukućanima, slugama i ashabima, kako jede njegovu hranu. Esmine drugi sin Urve ibn Zubejr bio je jedan od sedmerice medinskih pravnika, treći sin Munzir ibn Zubejr bio je trgovac, milostan i nježan, poznat po lijepom ahlak. Esma, radijallahu anha, često ga je savetovala, tražeći od njega da bude bogobožan i da u svojim poslovnim transakcijama bude iskren, daleko od svake prevare, i da bude zadovoljan halal zaradom. Takva ili slična bila su i njena ostala djeca. Ostaje nam da se pitamo kako mi odgajamo svoju djecu i čemu ih podučavamo?

Majka koja bodri na šehadet

Malo je majki koje svoje sinove bodre da ustraju u svome ubjeđenju, a još je manje onih koje svoje sinove bodre da za ubjeđenja ne žale žrtvovati vlastiti život. Esma, radijallahu anha, je jedna od tih rijetkih. Historija nikako ne može da zaboravi stav koji je zauzela u pogledu svog sina Abdullaha ibn Zubejra i Hadždžadža ibn Jusufa es-Sekafija. Zbog dužine te priče ne možemo je prenijeti u cijelosti, ali ćemo spomenuti samo njen susret sa Abdullahom neposredno prije njegove smrti. Njen sin Urve ibn Zubejr kazuje: "Moj brat i ja ušli smo, deset dana prije njegove smrti, kod naše majke, a ona je bila bolesna. Abdullah je rekao: 'Kako si?' 'Bolesna sam', rekla je. Rekao je: 'Zaista je u smrti izlječenje.' Rekla je: 'Možda ti priželjkuješ moju smrt? Nemoj to raditi!', i nasmijala se. Rekla je: 'Tako mi Allaha! Ne želim da umrem sve dok mi od tebe ne dođe jedan od dva habera: ili da si poginuo, pa da očekujem nagradu za tebe, ili da si pobijedio pa da se radujem.'" Također, rekla je svom sinu: "O sine moj, živi plemenito i umri plemenito, neka te narod ne zarobi." Kada je želio da se oprostí s njom, pozvala ga je, zagrlila i poljubila i tako je osjetila oklop na njegovim prsima, pa je rekla: 'Šta je ovo? Ovo ne oblači onaj ko želi šehadet?' Rekao je: 'Tako mi Allaha, nemam za njim potrebe osim što sam ga obukao radi tebe.' Rekla je: 'Skiní ga!' Rekao je: 'Majko, bojim se da će me masakrirati.' Rekla je: 'Sine moj, zaista ovcí ne šteti guljenje kože poslije klanja.' (Ez-Zehebi, *Sijeru e'alami en-nubela*) Oprostila se sa svojim najstarijim sinom podstičući ga na šehadet, otklanjajući njegove strahove, zadovoljna Allahovom odredbom i nadajući se Allahovoj nagradi.

Hrabrost na braniku istine

Kada je Hadždžadž ubio njenog sina, poslao je po Esmu, radijallahu anha, da dođe kod njega, pa je ona odbila. Ponovo je poslao svoje izaslanike poručujući joj: "Doći ćeš mi ili ću ti poslati onoga ko će te meni dovući za tvoju kosu." Esma je ponovo odbila rekavši: "Tako mi Allaha, neću ti doći dok mi ne pošalješ onoga ko će me tebi odvući za moju kosu." Hadždžadž je zatražio svoje nanule i otišao kod nje. Rekao joj je: "Jesi li vidjela šta sam uradio sa Allahovim neprijateljem?", a ona je rekla: "Vidjela sam da si ti njemu upropastio njegov dunjaluk, a on je tebi upropastio ahiret. Zaista nam je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pričao da će iz Sekifa doći lažljivac i mubir (propala osoba). Lažljivca smo vidjeli (misliti na Muhtara ibn Ebu Ubejda Sekafija), a mubir - ne sumnjam da si to ti." Hadždžadž je ustao ništa joj ne odgovorivši. (Muslim)

Umrta kao posljednja muhadžirka

Esma, radijallahu anha, preselila je sa ovog svijeta na ahiret, a imala je preko stotinu godina. Budućim muslimanskim naraštajima u naslijeđe je ostavila brojne poučne priče iz svog života, da iz njih neprestano uzimaju pouke. Islamska historija je pamti kao hrabru, pametnu i dosjetljivu ženu koja je prenosila Poslanikove hadise, kao majku koja je odgojila uzoritu djecu.

Allahu moj, mi Te molimo da nam nju i slične njoj učiniš uzorom u ovom kratkom dunjalučkom životu.

Izvor: **el-asr.com**